

Ministerie LNV
Directie Bos- en
Landschapsbouw
Ir. W.F.S. Duffhues

Geachte heer Duffhues

Houtoogst is te realiseren zowel uit eindkap als uit dunning. Voor de houtoogst uit het Nederlandse bos moet op dit punt een wezenlijke keuze gemaakt worden. Een belangrijk verschaal is namelijk dat door eindkap en de bijbehorende bosverjonging zowel het bosbeeld als de functie vervulling voor langere tijd drastisch veranderen. De recente cijfers m.b.t. voorraad en aanwas van het Nederlandse bos vormen een extra aanleiding hier aandacht aan te geven.

In het Uitvoeringsprogramma Meerjarenplan Bosbouw 1990-1994 wordt hierover slechts een korte opmerking gemaakt (blz. 36), maar niet verder uitgewerkt. Evenmin wordt het in de momenteel lopende Evaluatie Meerjarenplan Bosbouw als keuze-aspect herkend. In het binnen de Evaluatie geformuleerde projectvoorstel "Houtoogst" worden uitsluitend kwantitatieve kanten van de oogst aan de orde gesteld. Ook in het projectvoorstel "Natuurwaarde in Multifunctioneel Bos" wordt hierover niets gezegd.

Interessant is echter het projectvoorstel "Bosverjonging". (citaat:) In het MPB worden ter realisering van het beleid in de planperiode (tot het jaar 2000) maatregelen voorzien met betrekking tot het beheer van het bestaande bos. Deze hebben betrekking op de volgende aspecten:

- geleidelijk verlengen van de omlopen
- streven naar een kleinschaliger beheer
- verbeteren van de verticale structuur
- voorgestane boomsoortensamenstelling

- vergroting van het aandeel gemengd bos

De uitvoering van deze maatregelen verloopt langs de weg van de bosverjonging. (einde citaat)

De laatste opmerking is onzes inziens te gemakkelijk gemaakt en deels zelfs onjuist. Genoemde aspecten zijn namelijk voor een belangrijk deel ook d.m.v. dunningsen te realiseren. In verband hiermee wijzen wij u op bijgaand geschrift: "Uit eindkap of dunning" (hierna volgend, Red.) waarin de argumenten vóór dunningsen staan aangegeven. Wij bevelen u sterk aan het gesignaleerde keuze-vraagstuk bij de uitvoering en evaluatie van het Meerjarenplan in de beschouwing te betrekken.

Simon Klingen
Jan Sevenster

P.S. Ons inziens zou de komende planperiode gericht moeten zijn op het -zorgvuldig afgestemd op de intenties van het MPB- wegwerken van de bestaande dunningsachterstand. Daarna kunnen we weer eens over verjonging gaan denken. Het is als of je je moeder hoort: "Je ruimt eerst je kamer maar eens op, voordat je buiten gaat spelen".

S. Klingen en J. Sevenster
Kling en Bomen

Uit eindkap of dunning?

Er komen de laatste tijd steeds meer aanwijzingen dat zowel de voorraad als de bijgroei van het Nederlandse bos hoger ligt dan werd aangenomen. De nieuwe cijfers kunnen

aanleiding zijn om meer hout uit het bos te halen. Het lijkt verstandiger deze extra oogst te realiseren uit dunning en niet uit eindkap. Hiervoor zijn veel argumenten.

1. De andere functies van het bos, en met name de natuurwaarde, zijn veel meer gebaat bij een geleidelijk afnemende dichtheid van het bos dan met vervanging van de oudste opstanden door jonge, in hoge mate voor de groveden, omdat die vaak een uit oogpunt van natuurbehoud hoog gewaardeerde ondergroei van inheemse loofbomen en een min of meer complete bodemvegetatie herbergt. En juist van de groveden is er veel oud bos.

2. Verlaging van de voorraad door dunning en daardoor verbetering van de structuurvariatie kan op betrekkelijk korte termijn en over grote oppervlakten de natuurwaarde van het bos vergroten. Eindkap kan slechts op kleine oppervlakte voor een "beter" bos-type zorgen, terwijl dat betere bos-type pas op termijn kan leiden tot echt beter functioneren van het bos. De eerste halve eeuw van de levensduur van een opstand zijn niet de meest functionele.

3. Een sterkere en goed uitgevoerde dunning leidt direct tot verbetering van de productiekwaliteit van het bos, doordat de bijgroei in toenemende mate op de beste bomen wordt geconcentreerd.

4. De oude opstanden blijken zowel een grote voorraad te bevatten alsook een hoge bijgroei te hebben. Er is dus weinig aanleiding om oud bos te vellen met als argument dat oude "onvolkomen" opstanden weinig zouden betekenen in de houtproductie-

OPEN BRIEF

functie. Licht de volume-bijgroei van de oude groveden nog behoorlijk hoog, door toenemende dikte geldt dat nog sterker voor waardebijgroei.

5. In verband met de grote oppervlakte bos in de leeftijdsgroep tot 80 jaar is er uit dunning relatief veel te halen. Zo zal een dunninggewijze verlaging van de voorraad van het grovedennenbos met 10% ongeveer anderhalf keer zoveel hout opleveren als de velling van alle opstanden ouder dan 100 jaar.

6. De huidige oogst uit dunning bedraagt voor de belangrijke

groep opstanden groveden van 20 tot 60 jaar ongeveer 5 m³/jr.ha. Dat komt overeen met de "normale" dunning (dunning volgens opbrengsttabel) bij een groeiklasse 7 (Immax). Opbrengsttabellen zijn gebaseerd op een matige laagdunning en het dunningsvolume volgens de tabel ligt dan ook beduidend lager dan de lopende bijgroei. Men kan dan ook gevoelig aannemen dat de voorraad van de meeste grovedennenbossen eerder toe- dan afneemt.

7. Oogst uit dunning is relatief goedkoop. Oogst uit eindkap brengt veel kosten aan verjonging

en nazorg met zich mee, zodat het netto-resultaat van een verjongingsoperatie vaak negatief is.

8. Oogst uit dunning heeft een toename van de gemiddelde diameter van het resterende bos tot gevolg, terwijl oogst uit eindkap deze juist verlaagt. Toename van de gemiddelde diameter van het bos is wenselijk, o.a. omdat daarmee de opbrengst per volume-eenheid uit houtoogst te verbeteren is. Zwaar hout brengt door de bank meer op en geeft in ieder geval minder aan oogst- en opwerkingskosten.

A. P. VAN DOORN HOOGWERKER VERHUUR DE GOEDKOOPSTE VAN NEDERLAND!

ZELFRIJDENDE HOOGWERKERS
van 5 m¹ t.m 22 m¹
AUTOHOOGWERKERS
van 10 m¹ t.m 20 m¹
RUW TERREIN HOOGWERKERS
voor op snoeien van toekomst bomen

02155-10167

Fax nr. 02155-18251

BOMENBEDRIJF

A. P. van Doorn

WIEKSLATERWEG 21 W.Z.
3763 LJ SOEST
TEL. (02155) 1 01 67
FAX (02150) 1 82 51

Te koop gevraagd:
populieren geveld of op stam

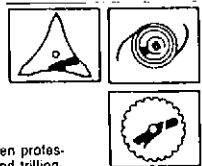
- **BOOMVERZORGING**
 - snoeien d.m.v. veilig klmsysteem en of hoogwerker
 - moeilijke roo/werkzaamheden
- **VERHUUR DIV. MACHINES**
 - o.a. hoogwerkers
 - frezen roo en van stobben
 - snippermachine
- **BOSEXPLORATIE**
 - voor alle voorkomende bosbouw werkzaamheden
 - uitvoering volledig in eigen beheer
- **RONDHOUTANDEL**
 - o.a. inkoop van alle soorten rondhout op stam geveld
 - eigen houttransport
- **RECYCLING**
 - verkleppen van snoei- en lakhout
 - mob. ele. houtverspaander

Husqvarna BOS & TUIN

Tijdelijk* met GRATIS actie-
doos, inhoudende een gehoor-
beschermer met plexiglas vizier,
een benzinetank en werkhandschoenen !!!

HUSQVARNA 165 RX

De sterkste bosmaaiër van Husqvarna! Het starten, het bedieningsgemak en de betrouwbaarheid laten niets te wensen over. Uitstekend geschikt voor het alzelden van dun hout. Gaat het zwaarste onkruid te lijf bij het maaien van berm en taluds. De stuurboom en het draagstel zijn naar wens verstelbaar. De Husqvarna 165 RX is een professionele bos- en taludmaaiër met een uitstekend trillingdempingssysteem en een effectieve geluiddemper. Tijdelijk extra aantrekkelijk!

* Deze actie is geldig t/m 31 december 1991

Husqvarna... KWALITEIT UIT ZWEEDEEN

Gaarne ontvang ik van u meer informatie over de Husqvarna bos- en taludmaaiers Husqvarna Bos & Tuin. Postbus 168, 1110 BD Diemen

Naam _____
Adres _____
Postcode/plaats _____

